
Saknr: 2020/46484-13
Saksbehandlar Ingvar Skeie
Dato: 27.04.2020

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Gjeldsutviklinga i Vestland fylkeskommune

I samband med at kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune handsama sak PS 41/20 Gjennomgang av møteprotokollar i møte 21.04.2020 vart m.a. dette protokollert:

I samband med gjennomgang av møte i finansutvalet 26.03.2020 kom det fram at det er ei særskild høg gjeldsgrad i Vestland fylkeskommune. Kontrollutvalet ber om at fylkesrådmannen kjem med eit notat til neste møte i utvalet der han gjer greie for korleis han ser på den høge gjeldsutviklinga i fylkeskommunen. Av notatet bør det også gå fram kva type gjeld det er snakk om.

Etter dette vart slikt vedtak samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at fylkesrådmannen kjem med eit notat til neste møte i utvalet der han gjer greie for korleis han ser på den høge gjeldsutviklinga i Vestland fylkeskommune. Av notatet bør det også gå fram kva type gjeld det er snakk om.
2. Notatet vert å levere sekretariat seinast innan 29.04.2020.
3. Kontrollutvalet tar møteprotokollane elles til orientering.

Netto gjeldsgrad

Netto gjeldsgrad = (lånegjeld - utlån - unyttede lånemidler) / driftsinntekter

Netto gjeldsgrad ved utgangen av 2019 var 110,3 % for Hordaland og 68,3 % for Sogn og Fjordane fylkeskommune. For Vestland fylkeskommune vert dette 99,5 %.

Førebelse Kostra-tal for 2019 viser at Trøndelag fylkeskommune låg ein god del høgare med 132%. På dei neste plassane følgjer Møre- og Romsdal og Vestland. Landsgjennomsnittet utanom Oslo var 77,8 %.

Trøndelag fylkeskommune	132,0 %
Møre og Romsdal fylkeskommune	99,8 %
Vestland fylkeskommune	99,5 %
Rogaland fylkeskommune	85,4 %
Landet utan Oslo	77,8 %

Status pr. 30.04.2020

Følgjande oversyn viser korleis gjelda for Vestland fylkeskommune har utvikla seg i 2020:

(Beløp i tabellane oppgitt i mill. kr.)

Lån frå Hordaland	11 302,3
Lån frå Sogn og Fjordane	2 390,4
Lånesaldo 01.01	13 692,7
Innfridd sertifikatlån	164,8
Avdrag serielån	10,2
Sum avdrag	175,0
Saldo 30.04	13 517,7

Låneporteføljen fordeler seg slik på ulike låneformer:

	Tal lån	Beløp	Andel
Sertifikatlån	8	2 293,5	17,0 %
Obligasjonslån	14	5 825,0	43,1 %
Kommunalbanken/KLP	24	5 399,2	39,9 %
Totalt	46	13 517,7	100,0 %

	Beløp	Andel
Lån med fast rente (over 1 år)	6 876	50,9 %
Lån med flytande rente	6 642	49,1 %
Totale lån	13 518	100,0 %

Vurderingar

Ein vesentleg risiko ved å ha høg gjeld er at rentenivået kan gå opp. Fylkesrådmannen har hatt fokus på å sikre seg mot denne risikoen. Utgangspunktet er at om lag halvparten av låneporteføljen skal ha fast rente.

Pr. 30. april har fylkeskommunen vel 6,6 mrd. kr i lån med flytande rente eller bindingstid på under 1 år. Dette vert i hovudsak oppvege ved at ein har bankinnskott og rentekompensasjonsordningar i storleiksorden 5,5 - 6 mrd. kr. Dermed får endringar i rentenivået liten verknad på netto renteutgifter første året.

No er det forventa at rentenivået vil halde seg på eit svært lågt nivå i fleire år framover. Det er sannsynleg at gjennomsnittrenta på fylkeskommunen sin låneportefølje snart vil kome under 2 %. Dette er lågare enn forventa løns- og prisstigning.

Det skal likevel betalast avdrag på låna, noko som belastar driftsbudsjettet. Utsiktene til at fylkeskommunen kan rekne med vesentleg vekst i inntektene dei komande åra er små. Så lenge lånegjelda aukar, vil då avdragsbetaling leggje beslag på ein stadig større del av fylkeskommunen sine inntekter. Dette gjer at driftsrammene til sektorane må kuttast kvart år. Det er grenser for kor lenge ein kan halde fram med dette før det vil gå ut over omfanget eller kvaliteten på tenesteproduksjonen. Fylkesrådmannen meiner difor det er eit sterkt behov for å dempe investeringar og låneopptak dei komande åra.

Finansutvalet har i arbeidet med budsjettprosessen vedteke at lånegjelda i økonomiplanperioden skal haldast innanfor ei grense på 115 % av driftsinntektene. Fylkesrådmannen vil i tråd med dette leggje fram ei sak til finansutvalet 28. mai der det vert peikt på moglege justeringar i investeringsprogrammet for å sikre at gjeldsgraden ikkje går utover grensa på 115%.